

**Uchwała Nr 194/XXXIV/13
Rady Miasta i Gminy Wleń
z dnia 16 grudnia 2013r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Wleń na rok 2014

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1356 ze zm.) Rada Miasta i Gminy Wleń uchwała co następuje :

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014 dla miasta i gminy Wleń, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2

Zobowiązuje się Burmistrza Miasta i Gminy do złożenia Radzie Miasta i Gminy sprawozdania z realizacji niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wleń.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2014r. i podlega opublikowaniu w sposób zwyczajowo przyjęty .

Załącznik
do Uchwały Nr 194/XXXIV/13
Rady Miasta i Gminy Wleń
z dnia 16 grudnia 2013r.

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
dla Miasta i Gminy Wleń
na rok 2014

Program został opracowany przez Komisję w składzie :

Bukowska Jadwiga - Pełnomocnik Burmistrza
Karbowiak Krystyna - Przewodnicząca Komisji ds.RPA
Pawluk Jarosław - Członek komisji ds.RPA
Dziatłowicz Danuta - Pedagog Zespołu Szkół we Wleniu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014 dla Miasta i Gminy Wleń jest kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie w latach ubiegłych i odpowiada nałożonym na gminy zadaniom określonym w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program uwzględnia także kierunki działań przyjęte w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

Głównym zadaniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, ograniczanie problemów wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu.

Zagrożenia sprzyjające rozszerzaniu się zjawiska alkoholizmu tkwią w środowisku i wynikają w dużej mierze z następujących czynników:

- wzrostu bezrobocia,
- szerzeniu się ubóstwa,
- braku umiejętności i radzenia sobie ze stresem,
- syndromu wycuczonej bezradności,
- braku perspektyw życiowych dla młodego pokolenia i związana z tym frustracja powodująca brak motywacji do przezwyciężenia trudności,
- brak alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Skala problemów alkoholowych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec alkoholu, wiedzy na temat zagrożeń wynikających z picia, a także od wielkości spożycia napojów alkoholowych.

DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA GMINY WLEŃ

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy Wleń, młodzieży gimnazjalnej i uczniów szkoły podstawowej na temat problemów społecznych jakie występują w gminie, przeprowadzono badania ankietowe. Sondaż został zrealizowany w drugim kwartale 2013r. Wzięło w nim udział :

- 94 mieszkańców oraz 12 sprzedawców z punktów sprzedaży alkoholu, $\frac{3}{4}$ stanowiły kobiety. Wiek respondentów wahał się od 25 do 60 lat (przeciętnie było to niecałe 41 lat).
- 72 uczniów gimnazjum z terenu gminy Wleń, z czego 31 stanowiły dziewczęta. Wiek respondentów wahał się od 13 do 16 lat.
- 29 uczniów klas szóstych szkoły podstawowej, w badanej grupie znalazło się 15 dziewcząt i 14 chłopców, przeciętnie w wieku 13 lat.

Za najpoważniejsze problemy w gminie Wleń zdecydowanie uznano bezrobocie, w dalszej kolejności uzależnienie od alkoholu, ubóstwo i emigrację zarobkową. Za przeciętnie ważne kwestie uznano narkotyki, przemoc w rodzinie, uzależnienie od komputera, zanieczyszczenie środowiska i przestępczość.

Problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi w ocenie respondentów jeden z najpoważniejszych problemów w gminie. W ankiecie znalazły się pytania dotyczące skali spożycia napojów alkoholowych wśród dorosłych i niepełnoletnich mieszkańców gminy Wleń, łamania prawa (ustawy o wychowaniu w trzeźwości) oraz poglądów związanych ze spożywaniem alkoholu.

96% (90 osób) zna osobiście kogoś dotkniętego problemem alkoholowym. Co więcej, ponad połowa (54%) ankietowanych ocenia, że często lub bardzo często widuje osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Co piąty respondent nie widuje wcale takich osób, a sporadycznie (rzadko lub czasami) – 23% ankietowanych.

85% badanych słyszało o przypadkach kierowania pojazdem po spożyciu alkoholu, ponad połowa z nich ocenia, że zdarza się to często.

Kolejne pytania dotyczyły kwestii alkoholu w środowisku młodzieży z gminy Wleń.

2/3 badanych (dorosłych mieszkańców) uznaje, że młodzież spożywa alkohol często lub bardzo często. Bardzo niepokojące jest to, że aż 70% ankietowanych słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletniej osobie. Sami sprzedawcy twierdzą, że nie sprzedają alkoholu osobom niepełnoletnim i zdarza im się prosić klientów o okazanie dowodu osobistego. Jednocześnie 17% przyznaje, że nie zawsze tak postępuje, gdy ma wątpliwości co do wieku osoby chcącej kupić alkohol.

Wykres. Alkohol wśród młodzieży z gminy w opinii dorosłych mieszkańców.

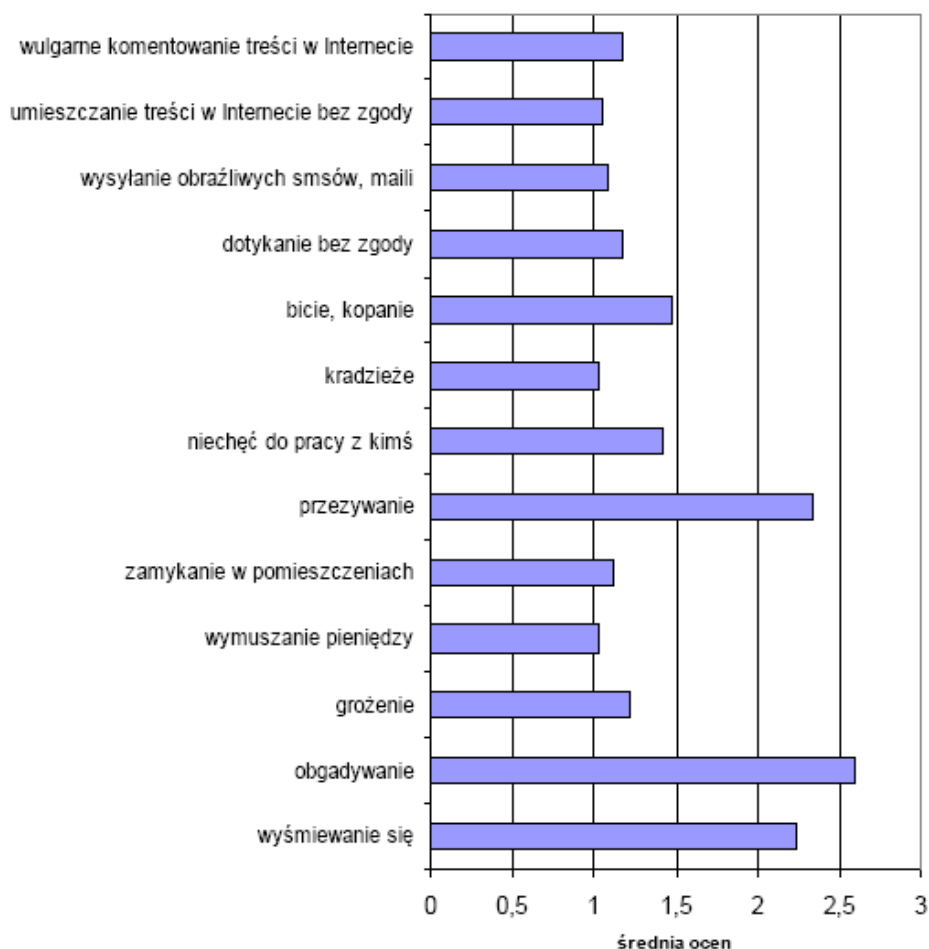

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród uczniów gimnazjum z terenu gminy Wleń dotyczyły: poczucia bezpieczeństwa w szkole, przemocy w szkole, alkoholu i narkotyków.

W gimnazjum najczęściej – kilka razy w miesiącu dochodzi do agresji werbalnej – obgadywania, przezywania czy wyśmiewania innych. Praktycznie wcale w ocenie uczniów nie mają miejsca wymuszenia pieniędzy, kradzieże, różne formy cyberprzemocy. Pozostałe sytuacje są incydentalne – kilka osób wskazuje, że obserwuje je rzadziej niż raz w miesiącu. Ogólnie wszystkie sytuacje zdarzają się dość rzadko- około raz w miesiącu lub rzadziej.

Wykres. Ocena częstotliwości doświadczania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole przez respondentów w gimnazjum.

Jak często doświadczasz poniższych sytuacji w szkole?

Miejsca, w których najczęściej dochodzi do tego typu sytuacji to przede wszystkim korytarz szkolny i teren poza szkołą.

Alkohol

82% zapytanych gimnazjalistów twierdzi, że osoby w ich wieku piją alkohol. Szczególnie jest to wyraźne w grupie 15 – latków, gdzie żaden z ankietowanych nie udzielił przeciwnej odpowiedzi.

Zdaniem uczniów, młodzież najczęściej spożywa alkohol na imprezach i dyskotekach oraz na świeżym powietrzu – po 1/3 odpowiedzi. Znacznie rzadziej dzieje się to w domu, na terenie szkoły czy podczas wycieczek.

Poniższy wykres prezentuje miejsca spożywania alkoholu przez gimnazjalistów z gminy.

Gdzie najczęściej młodzież z gminy pije alkohol?

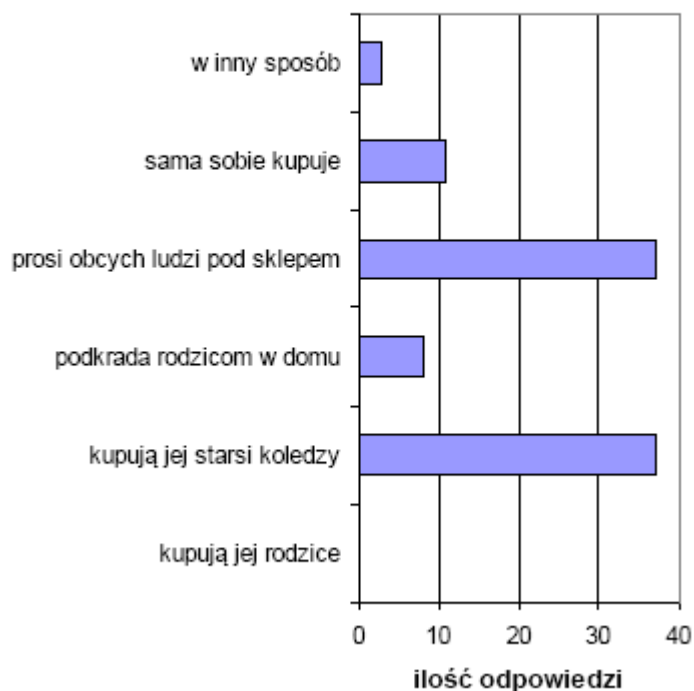
Ponad połowa respondentów uważa, że młodzi ludzie piją alkohol, aby lepiej się bawić i wyluzować. 1/3 jest zdania, że robią to dla zaimponowania innym lub żeby dotrzymać towarzystwa pijącym koleżankom czy kolegom. Co czwarty ankietowany upatruje w picie sposobu na radzenie sobie z kłopotami rodzinnymi i szkolnymi. Powody sięgania młodzieży po alkohol przedstawia poniższy wykres.

Dlaczego Twoim zdaniem młodzież pije alkohol?

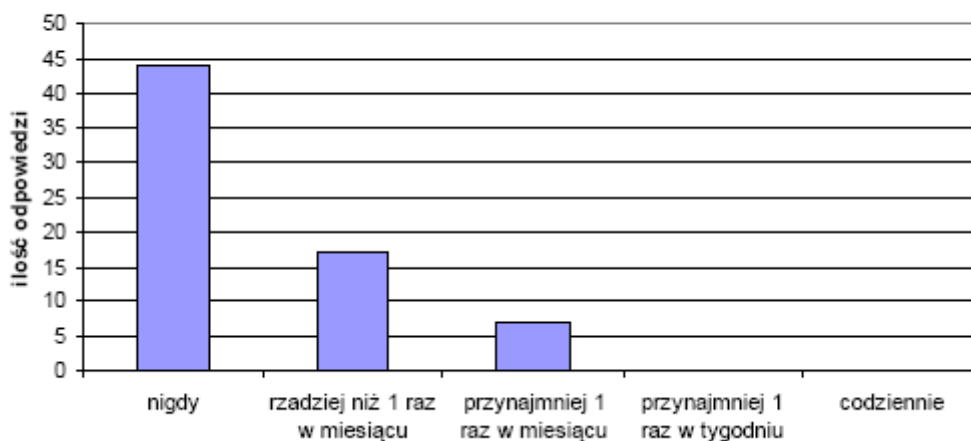

Ankietowani określali, jakie są możliwości uzyskania dostępu do alkoholu przez niepełnoletnie osoby w gminie Wleń oraz jak często piją alkohol. Poniższe wykresy przedstawiają odpowiedzi.

Jak osoba niepełnoletnia może zdobyć w gminie alkohol?

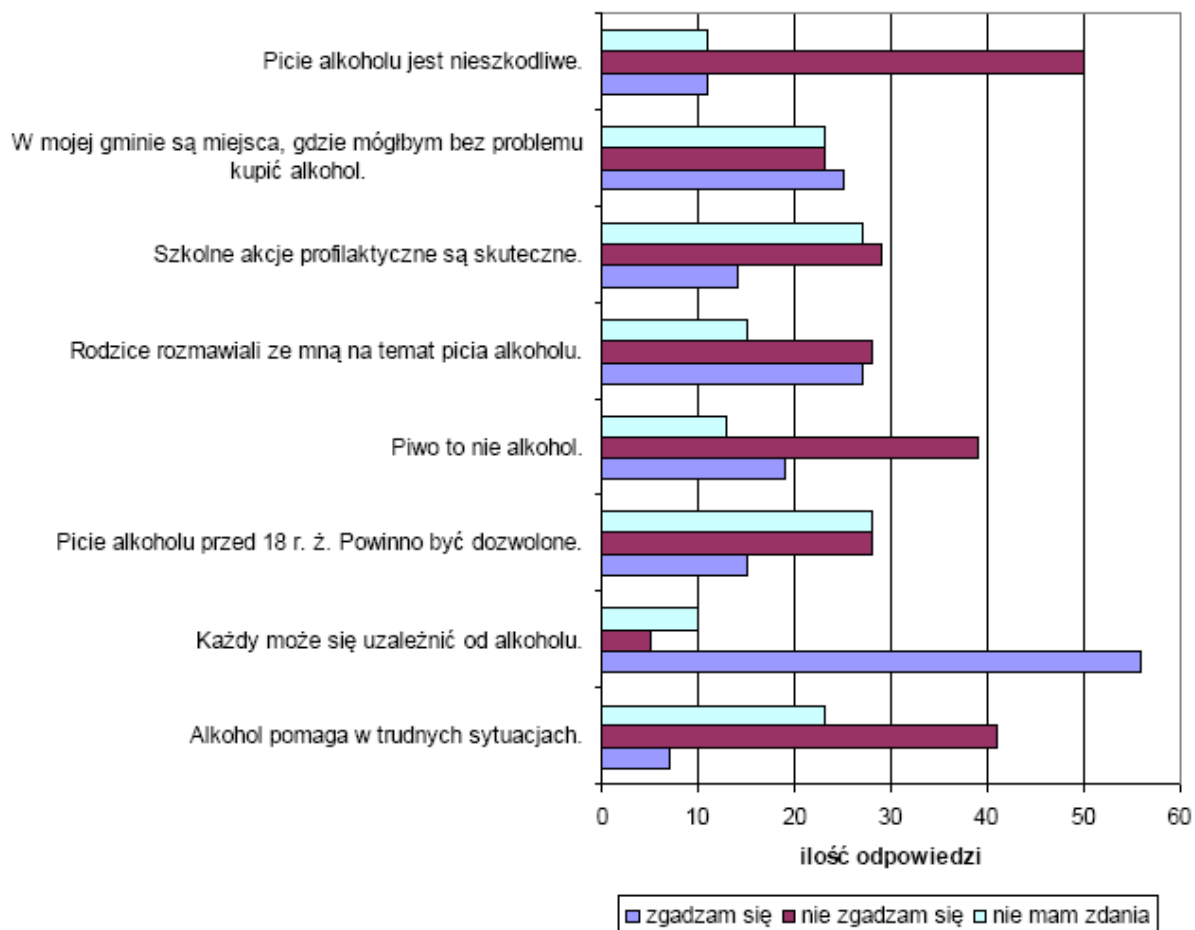

Jak często zdarza Ci się pić alkohol?

Kolejna pula pytań dotyczyła przekonań uczniów gimnazjum na temat alkoholu i jego spożywania, co przedstawia poniższy wykres.

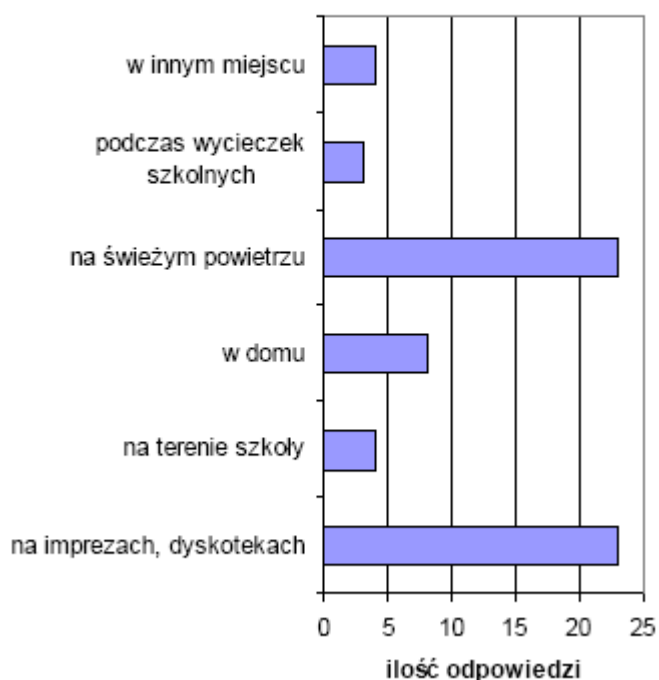
Jaka jest Twoja opinia w stosunku do poniższych zdań?

Jeśli chodzi o opinie uczniów szkoły podstawowej gminy Wleń w sprawie alkoholu, ankietowani określili, że najczęściej młodzież spożywa alkohol na imprezach i dyskotekach (48%) i świeżym powietrzu (45%).

Wykres. Miejsca spożywania alkoholu przez młodzież z gminy zdaniem uczniów SP

Gdzie najczęściej młodzież z gminy pije alkohol?

Zdaniem uczniów ze szkoły podstawowej głównym motywem młodzieży sięgającej po alkohol jest chęć zaimponowania innym (69%). Zdecydowanie rzadziej wskazywano na urozmaicenie zabawy i zapomnienie o kłopotach w szkole (po 41%) oraz kłopoty rodzinne i picie, by towarzyszyć kolegom (po 38%).

Podsumowanie przeprowadzonych badań.

Problem alkoholowy jest postrzegany jako bardzo poważnie dotykający społeczność gminy Wleń. Znajduje to odzwierciedlenie zarówno w skali spożycia alkoholu przez dorosłych, młodzież i dzieci. Poza bezrobociem, jest to także najważniejszy powód przyznania wsparcia z Ośrodka Pomocy Społecznej. Rośnie skala przestępstw popełnianych przez osoby pod wpływem alkoholu oraz liczba osób poszukujących wsparcia w radzeniu sobie z tym problemem.

Dorośli respondenci dosyć często spożywają alkohol, co trzeci pił w ciągu ostatniego tygodnia od badania. Co więcej, często zdarza się sytuacja spożywania alkoholu w miejscach publicznych, co narusza regulacje prawne i nie spotyka się ze zdecydowanym sprzeciwem społeczności i reakcjami służb porządkowych, tak samo jak kupowanie alkoholu osobom nieletnim (lub co gorsza przez nie same, co zdarza się wg co szóstego gimnazjalisty). Sprzedawcy przyznają, że nie zawsze pytają takie osoby o dowód przed dokonaniem sprzedaży.

Mieszkańcy dostrzegając wagę problemu picia alkoholu przez młodzież w większości opowiadają się za podwyższeniem wieku, od którego można spożywać alkohol. Są zdecydowanie przeciwni pracy w stanie nietrzeźwym i picciu w pracy. 25% osób jest przekonana, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w innych napojach, co może prowadzić do pomniejszania znaczenia spożywania go przez młodzież.

Wiekami szczególnie częstego eksperymentowania z alkoholem jest okres gimnazjum 14 – 15 lat. Sytuacje takie mają miejsce głównie podczas imprez i dyskotek oraz na świeżym powietrzu. Niepełnoletnie osoby chcą poprzez picie przede wszystkim zaistnieć w grupie i lepiej się bawić, jednak dla co czwartego gimnazjalisty picie jest sposobem na radzenie sobie z trudnościami w domu czy w szkole. Napoje kupują im najczęściej starsi koledzy i obce dorosłe osoby, których o to proszą. Warta podkreślenia jest restrykcyjna postawa rodziców, z których żaden nie kupuje alkoholu dziecku (pomimo, że zdaniem uczniów 1/3 z nich dopuszcza spożywanie małych ilości przez dzieci). Prawie połowa ankietowanej młodzieży gimnazjalnej i co piąty uczeń szkoły podstawowej pije alkohol. W przypadku starszych uczniów najczęściej jest to piwo raz w miesiącu, zaś u młodszych wino lub piwo kilka razy w roku. Im starsze dzieci, tym rzadziej ich rodzice wiedzą, że piją.

Młodzież żywi ryzykowne przekonania dotyczące alkoholu – część osób twierdzi, że piwo nie jest napojem alkoholowym, a jego picie jest nieszkodliwe. W przypadku kłopotów z alkoholem młodzi ludzie najchętniej zwróciliby się do rodziców oraz pedagoga, choć spora część nie poszukiwałaby u nikogo pomocy.

Dorośli przemoc w rodzinie sytuują pośrodku hierarchii ważności problemów w gminie, zaś przemoc szkolną nie postrzegają jako poważne zagrożenie. Pomimo, że OPS obejmuje wsparciem zaledwie 2 rodziny z powodu przemocy, to skala tego zjawiska jest znacznie większa, jak wynika choćby z liczby porad udzielanych w punkcie konsultacyjnym. 2/3 ankietowanych zna osoby dotknięte problemem przemocy, a blisko co trzeci dorosły stosuje kary fizyczne wobec dzieci. W opinii dzieci i młodzieży, relacje panujące w ich domach są w przeważającej większości bardzo pozytywne i bliskie – często spędzają czas z rodzicami, a przemoc wobec dzieci praktycznie nie ma miejsca. Istnieje jednak pewna grupa, stanowiąca grupę podwyższonego ryzyka uzależnień i innych zachowań ryzykownych, która nie określa w tak dobry sposób klimatu w swoim domu – nie rozmawiają z rodzicami prawie wcale, bardzo rzadko wspólnie jedzą posiłki i razem wychodzi.

Jeśli chodzi o przemoc w szkole, to zarówno wśród młodzieży gimnazjalnej, jak i ze szkoły podstawowej, najpowszechniej zdarza się agresja werbalna (obgadywanie, przezywanie kolegów). Wśród młodszych uczniów nieco rzadziej ma miejsce przemoc fizyczna (bicie, kopanie, popychanie) oraz wykluczenie – niechęć do kontaktów z daną osobą. Najczęściej dzieje się to na korytarzu lub poza szkołą. Nauczyciele w szkole podstawowej częściej dowiadują się o tego typu zajściach niż ci w gimnazjum, najczęściej starają się pogodzić zwaśnione strony lub odsyłają do dyrektora czy pedagoga. Co czwarty uczeń (zarówno ze szkoły podstawowej jak i z gimnazjum) twierdzi, że wychowawcy z reguły ignorują zgłaszane przypadki przemocy i nie podejmują żadnych działań. Młodszy częściej pomocy szukają u pracowników szkoły i rodziców, zaś starsi u kolegów lub starają się samemu radzić.

Wnioski wynikające z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych gminy Wleń

W gminie Wleń występuje grupa powiązanych ze sobą problemów i zagrożeń społecznych, jakie z nich płyną. Brak możliwości znalezienia pracy w okolicy i wysoki poziom bezrobocia (dwukrotnie wyższy niż średnia krajowa!) sprawiają, że osoby doświadczające niestabilnej sytuacji ekonomicznej cierpią z powodu silnego stresu. W takich sytuacjach uzależnienie od alkoholu może być jednym ze sposobów redukcji napięcia towarzyszącego zmaganiu się z trudami życia codziennego. Mieszkańcy zauważają, że często lub bardzo często dochodzi do spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy jazdy w stanie nietrzeźwości, co wpływa na pogorszenie bezpieczeństwa i demoralizuje młodzież. Przypadki uzależnienia od alkoholu są częste – świadczą o tym wyniki badania ankietowego. Problem spożywania alkoholu dotyka prawie połowy młodzieży gimnazjalnej i co gorsza, 20% dzieci młodszych. Nie tylko dorośli, ale także ankietowani uczniowie żywią ryzykowne przekonania na temat niskiej szkodliwości alkoholu i tego, że jest niezbędny do udanej zabawy czy rozwiązania problemów. Niepokojące jest przyzwolenie ze strony sprzedawców oraz lokalnej społeczności na kupowanie i spożywanie alkoholu przez niepełnoletnią młodzież.

Narkotyki w powszechnej opinii mieszkańców stają się coraz poważniejszym problemem, coraz łatwiej uzyskać do nich dostęp w gminie, także jeśli chodzi o młodzież. Motywacją do zażywania substancji psychoaktywnych jest przede wszystkim ciekawość, która nie jest w wystarczający sposób zaspokajana przez dostępne młodym ludziom źródła informacji, a wręcz treści w Internecie prezentują sięganie po używki jako atrakcyjne i zapewniające niezwykle doznania.

Dwóch na trzech ankietowanych przyznaje, że zna jakąś rodzinę dotkniętą problemem przemocy, zaś co trzeci dopuszcza stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jako metodę wychowawczą. Doświadczanie tego typu problemów w rodzinie połączone z postrzeganiem alkoholu jako metody na zredukowanie napięcia wydatnie zwiększa ryzyko uzależnienia, zarówno wśród dzieci, jak i osób dorosłych doświadczających przemocy.

Najczęstszymi formami przemocy obserwowanymi zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum, jest agresja werbalna (przezywanie, obgadywanie, wyśmiewanie).

Prawdopodobieństwo reakcji ze strony nauczycieli maleje wraz z wiekiem uczniów, jako że w szkole podstawowej są oni najczęściej informowani o sytuacjach przemocy i dzięki temu mogą skuteczniej interweniować. Jednak wiąże się z tym pewne zagrożenie – nauczyciele mający wiele informacji o tego typu zdarzeniach nie zawsze są w stanie zareagować na każde, poświęcając mu uwagę i energię, aby rozwiązać sprawę. Może to sprawiać, że uczniowie mają poczucie ignorowania ich problemów i zaniechają zgłaszania ich pracownikom szkoły.

***

Z uwagi na powyższą charakterystykę zagrożeń społecznych ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży, szczególnie osób rozpoczynających naukę w gimnazjum. Wtedy ma miejsce najczęściej inicjacja alkoholowa oraz narkotykowa (choć dużo rzadziej występująca). Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie. Nie bez znaczenia jest także kwestia radzenia sobie z presją rówieśników.

Rodzinom doświadczającym trudności wychowawczych można byłoby zaproponować udział w grupach wsparcia, gdzie w bezpiecznym środowisku rodzice trenowałyby swoje kompetencje, wzajemnie się do siebie ucząc pod okiem specjalisty. Wzmocniłoby to zasoby rodzinne i zwiększyło skuteczność profilaktyki prowadzonej w szkołach.

Jeśli chodzi o doświadczenia przemocy, to pomocne może okazać się skonstruowanie lokalnej oferty dla dzieci krzywdzonych, w tym grupy socjoterapeutycznej dla dzieci – ofiar przemocy. Pomocą powinno się także objąć sprawców – np. poprzez uruchomienie grupy korekcyjno – terapeutycznej. Ważne jest także wyrobienie wśród członków społeczności przekonania, że picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać.

Podniesieniu poziomu poczucia bezpieczeństwa w szkole mogłyby posłużyć warsztaty dla nauczycieli z zakresu reagowania na sytuacje przemocy, które zgłaszają uczniowie – podniosłyby skuteczność działań i przez to wzrastałaby gotowość wśród uczniów do poszukiwania takiej pomocy. Warto podkreślić, że większość uczniów, szczególnie tych starszych deklaruje niechęć do korzystania z jakiegokolwiek wsparcia, zapewne postrzegając sytuację bycia poszkodowanym w wyniku przemocy rówieśniczej jako wstydlive lub uważając, że nic nie da się zrobić w ich przypadku. Szczególnie ważną wydaje się tutaj rolę wychowawcy i pedagoga szkolnego, którzy poprzez swoje obserwacje będą potrafili sami znaleźć uczniów, którzy potrzebują wsparcia.

Ciekawym pomysłem na działania profilaktyczne i terapeutyczne jest organizowanie dofinansowanych przez gminę obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży. Mają one okazję do wypoczynku i specjalistycznej pomocy, o którą trudno w ich miejscu zamieszkania. Zapewnienie szerszych możliwości wypoczynku i spędzania czasu wolnego po zajęciach lekcyjnych będzie miało widoczne efekty profilaktyczne. Z uwagi na niezbyt wysoki status materialny większości rodzin, ważne, aby były to zajęcia bezpłatne, dostępne dla każdego. Nie stygmatyzują wtedy uczestników, jako tych z gorszych rodzin czy ofiar przemocy.

Zarówno w odniesieniu do dorosłych i niepełnoletnich osób uzależnionych, jak i ich najbliższych, zdecydowanie korzystnym byłoby zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy – terapeutów uzależnień, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych. Zwiększenie dostępności pomocy może być osiągnięte także poprzez refundowane porady specjalistyczne w ramach NFZ.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji finansowanych przez gminę oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowego, narkotykowego, przemocy w rodzinie czy szkole. Nie przyniosą efektów akcje profilaktyczne, jeśli otoczenie nie będzie uczestniczyć we wspólnym wychowaniu młodych ludzi i wspieraniu osób dorosłych zmagających się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości

Podstawowe strategie Programu :

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- zwiększenie skutków rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zwiększenie świadomości społecznej motywującej do leczenia,
- objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu,
- zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Podstawowe cele Programu :

- zwiększenie świadomości mieszkańców miasta i gminy Wleń dotyczącej szkodliwości używania alkoholu,
- zmniejszenie rozmiaru szkód spowodowanych przez alkohol poprzez wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- zwiększenie dostępności świadczeń do różnorodnych form terapii, rehabilitacji w placówkach realizujących programy profilaktyczno-terapeutyczne dla osób uzależnionych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień,
- prowadzenie różnych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy,
- zapobieganie naruszeniom prawa w handlu napojami alkoholowymi (reklama, sprzedaż nieletnim i nietrzeźwym).

ZADANIA PRZEWDZIANE DO REALIZACJI W 2014 ROKU

- Wzbogacanie profesjonalnych form pomocy psychologiczno –pedagogicznej dla dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach z problemami alkoholowymi.
- Doskonalenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty” , współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym.
- Rozszerzenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin .
- Działalność Punktu Konsultacyjnego (raz w tygodniu, na umowę-zlecenie),
- Działalność Gabinetu Psychologicznego (przedłużenie umowy z psychologiem),
- Stworzenie grypy wsparcia AA we Wleniu,
- Uruchomienie świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w MOPS (3 razy w tygodniu po 3 godz.),
- Wdrażanie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych wzbogaczonych o programy autorskie,
- Udział dzieci i młodzieży szkolnej naszej gminy w ogólnopolskich kampaniach,
- Ogólnopolskie kampanie skierowane do mieszkańców gminy : „Prawda o alkoholu” , „Reaguj na przemoc”.
- Promowanie programów profilaktycznych zapobiegających wzrostowi przemocy, narkomanii i alkoholizmowi wśród społeczności naszej gminy.
- Kontrola rynku obrotu napojami alkoholowymi ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.
- Zwiększenie patroli służb porządkowych – Policji, SM,
- Podnoszenie kompetencji zawodowych osób pracujących na rzecz bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy (nauczyciele, policja, pracownicy socjalni),
- Szkolenia Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zasoby lokalne

Instytucje, organizacje pozarządowe oraz grupy zawodowe zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii :

1. Miejsko – Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu w Lwówku Śląskim,
3. Placówki oświatowo – wychowawcze:
  - Zespół Szkół we Wleniu,
  - Filia Zespołu Szkół w Pilchowicach – SP Pilchowice,
  - Świetlice wiejskie,

4. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
5. Dom Pomocy Społecznej w Nieleśtnie,
6. Dom Noclegowy dla Bezdomnych Mężczyzn (noclegownia Brata Alberta w Jel. Górze),
7. Chrześcijański Ośrodek „ELIM” w Lwówku Śląskim (doraźna pomoc w porze nocnej),
8. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lwówku Śląskim,
9. Prokuratura Rejonowa w Lwówku Śląskim,
10. Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna w Lwówku Śląskim,
11. KPP Lwówek Śląski Rewir Dzielnicowych we Wleniu,
12. Punkt Konsultacyjny we Wleniu,
13. Gabinet Psychologiczny przy MGOPS,
14. Pedagog szkolny.

Szczegółowe zadania wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji pomocowych,
- prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierowanie kompletnych wniosków do Sądu,
- utrzymanie pełnej dostępności do usług oferowanych przez Poradnię Terapii Uzależnienia w Lwówku Śląskim dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- wspieranie działalności Gabinetu Psychologicznego we Wleniu dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- finansowanie opinii biegłych (psychologa i psychiatry) ,
- współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie wczesnego diagnozowania choroby alkoholowej i kierowanie na leczenie,
- wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego, w tym: diagnoza problemów całej rodziny i planowanie pomocy dla wszystkich jej członków, udzielanie porad w zakresie profilaktyki alkoholowej, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym finansowanie pracownika Punktu Konsultacyjnego,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania uzależnień od alkoholu i przemocy w rodzinach, szczególnie gdzie przemoc dotyka rodzin z dziećmi.

II. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie :

- podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu,
- edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie (finansowanie materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów, broszur),
- współpraca z Policją, Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie prowadzenia procedury „ Niebieska Karta” oraz współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przemocy,
- wdrożenie programu interdyscyplinarnej pracy z rodziną, poszerzenie specjalistycznych form pomocy (terapia systemowa, trening umiejętności wychowawczych, mediacje rodzinne) - MOPS,
- doskonalenie procedur interwencyjnych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadkach przemocy w rodzinie,

- pomoc organizacyjno – prawna dla ofiar przemocy domowej w Punkcie Konsultacyjnym oraz kontynuowanie pracy psychologa w celu prowadzenia indywidualnej i grupowej terapii z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi,
- finansowanie lub dofinansowywanie szkoleń i kursów dla członków komisji,
- organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w okresie ferii zimowych i letnich, w formie półkolonii, przedsięwzięcia te powinny zawierać program scenariuszy zajęć o tematyce profilaktycznej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym współorganizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach :

- kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i poszerzenie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne,
- objęcie programem profilaktycznym coraz młodsze grupy wiekowe,
- uczestnictwo w kampaniach edukacyjnych mających na celu eliminowanie zakupu i spożywania alkoholu przez nieletnich ,
- organizacja szkoleń dla sprzedawców alkoholu,
- prowadzenie specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży z tzw. grup ryzyka, realizowanych w szkołach, tak aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych na terenie miasta i gminy, udział w wybranych kampaniach o zasięgu ogólnopolskim,
- promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości poprzez propagowanie pozytywnych wzorów zachowań, w tym umiejętności spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z problemami życia codziennego,
- współorganizowanie zajęć wychowawczych i sportowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu,
- uruchomienie w MOPS świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
  - dofinansowanie imprez okolicznościowych: Mikołaj, Dzień Dziecka, wspieranie środowiskowych imprez sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży propagujących zdrowy styl życia bez środków uzależniających (w formie nagród).

IV. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- upowszechnianie materiałów edukacyjnych związanych z tematyką uzależnień,
- udział w konferencjach, szkoleniach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień i pomocy społecznej,
- zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. problematyki uzależnienia od alkoholu, narkomanii i przemocy domowej,
- udzielanie dotacji celowych na realizację zadań wynikających z Miejsko-Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkohol. oraz Przeciwdziałania Narkomanii organizacjom pozarządowym, które statutowo zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii,
  - współpraca z instytucjami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

- V. **Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem art.13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**
- podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym,
  - występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego,
  - wydawanie opinii zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Miasta i Gminy,
  - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń (art. 18¹ust. 8).

VI. **Zasady wynagradzania członków Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :**

Członkowie Komisji za wykonywanie swojej pracy otrzymują wynagrodzenie w formie ryczałtu. Wysokość ryczałtu ustala się w wysokości :

250 zł (brutto) miesięcznie, osobie prowadzącej dokumentację komisji, teczki osobowe osób zgłoszonych do komisji, wnioski do Sadu, sprawozdania oraz pozostałą korespondencję,

150 zł (brutto) miesięcznie dla pozostałych członków komisji.

VII. **Zasady finansowania zadań Miejsko-Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 – Ochrona Zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii**
rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Na rok 2014 planuje się kwotę wydatków 45.000 zł na realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.